യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 024✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ദൂരാ+ദൂര-മഭി+പ്ലുത്യ ശനൈ-രു-ച്ചൈഃ(ഫ്) പദം(ങ്) ഗതേ .
ഹസ്തം ഹസ്തേ സമാ-ലംബ്യ യാ+ന്ത്യൗ ദദൃ-ശതുർ-നഭഃ .. 1

ഏകാർണവ-മിവോ+ച്ഛൂനം(ങ്) ഗംഭീരം(ൻ)നിർമലാ+ന്തരം .
കോമലം(ങ്)-കോമല-മരു-ദാസങ്ഗ-സുഖ-ഭോഗദം .. 2

ആ+ഹ്ലാദ-കമലം സൗ+മ്യം ശൂ+ന്യ-താംഭോ-നിമ+ജ്ജനാത് .
അ+ത്യ+ന്ത-ശു+ദ്ധം ഗംഭീരം പ്രസ+ന്ന-മപി സ+ജ്ജനാത് .. 3

ശൃങ്ഗ+സ്ഥ-നിർമലാംഭോദ-പീനോ-ദര-സുധാ-ലയേ .
വിശ+ശ്രമ-തുരാ-ശാസു പൂർണ-ച+ന്ദ്രോ-ദരാ-മലേ .. 4

സി+ദ്ധ-ഗ+ന്ധർവ-മ+ന്ദാര-മാലാ-മോദ-മനോ-ഹരേ .
ച+ന്ദ്ര-മ+ണ്ഡല-നിഷ്+ക്രാ+ന്തേ രേമാതേ മധുരാ-നിലേ .. 5

സസ്ന.തുർ.ഭൂരി-ഘർ-മാ+ന്തേ തഡി+ദ്ര+ക്താബ്ജ-സം(ങ്)കുലേ .
സരസീവ ജലാ-പൂര-മ+ന്ഥരേ മേഘ-മ+ണ്ഡലേ .. 6

ഭൂത-ലൗഘ-മഹാ-ശൈല-മൃണാ-ലാ+ങ്കുര-കോടിഷു. .
ദി+ക്ഷു ബ+ഭ്ര-മതുഃ(സ്)സ്വൈരം ഭ്രമ+ര്യൗ സരസീ+ഷ്വിവ .. 7

ധാരാ-ഗൃഹ-ധിയാ ധീര-ഗങ്ഗാ-നിർഝര-ധാരിണി .
ഭ്രേമ-തുർ-വാത-വി+ക്ഷുബ്ധ-മേഘ-മണ്ഡല-മ+ണ്ഡപേ .. 8

തതോ മധുര-ഗാമി+ന്യൗ വി+ശ്രാ+മ്യ+ന്ത്യൗ+സ്വശ+ക്തിതഃ .
ശൂ+ന്യേ ദദൃശ-തുർ+വ്യോമ മഹാ-രംഭാതി-മ+ന്ഥരം .. 9

അദൃഷ്ട-പൂർവ-മ+ന്യോ+ന്യം സർവ-സ+ങ്കട-കോടരം .
അപൂ+ര്യ-മാണ-മാശൂ+ന്യം(ഞ്) ജഗഥ്.കോടി-ശതൈ-രപി .. 10

ഉപ+ര്യുപ+ര്യുപ+ര്യു+ച്ചൈ- ര+ന്യൈ-ര+ന്യൈർ.വൃതം പൃഥക് .
വിചി+ത്രാ-ഭരണാ-കാരൈർ.ഭൂതലൈഃ(സ്) സുവി-മാനകൈഃ .. 11

പരിതഃ(ഫ്) പൂരിത+വ്യോമ്നാം മേർവാദി-കുലഭൂ-ഭൃതാം .
പദ്മ-രാഗ-തടോദ്+ദ്യോതൈഃ(ഖ്)ക+ല്പ+ജ്വാലോ-പമോ-ദരം .. 12

മു+ക്താ-ശിഖ-രഭാ-പൂരൈർ.ഹിമവഥ്.സാനു-സു+ന്ദരം.
കാ+ഞ്ച-നാ+ദ്രി+സ്ഥലാർ.ചിർഭിഃ(ഖ്)-
കാ+ഞ്ചന+സ്ഥല-ഭാസുരം .. 13

മഹാ-മരകതാ-ഭാഭിഃ(ശ്) ശാ+ദ്വല+സ്ഥല-നീലിമം.
ദ്രഷ്ടൃ-ദൃ+ശ്യ+ക്ഷയാ-സ+ക്ത-ജാത+ധ്വാന്തോ+ത്ഥ-കാലിമം .. 14

പാരിജാത-ലതാ-ലോല-വിമാന-ഗണ-കേതനം.
അതോ മ+ഞ്ജരികാ-കാര-മിവ വൈദൂ+ര്യ-ഭൂതലം.. 15

മനോ-വേഗ-മഹാ-സി+ദ്ധ-ജിത-വാത-ഗമാ-ഗമം.
വിമാന-ഗൃഹ-ദേവസ്ത്രീ-ഗേയ-വാ+ദ്യസ-ഘും(ങ്)ഘുമം .. 16

ത്രൈലോ-ക്യ-വര-ഭൂതൗഘ-സ+ഞ്ചാരാ-വിര-ലാ+ന്തരം .
അ+ന്യോ+ന്യാ-ദൃഷ്ട-സംചാര-സുരാ-സുര-കുലാ-കുലം .. 17

പ+ര്യ+ന്ത+സ്ഥിത-കൂഷ്മാ+ണ്ഡ-ര+ക്ഷഃ(ഫ്)പൈശാച-മണ്ഡലം .
വാത+സ്ക+ന്ധ-മഹാവേഗ-വഹദ്-വൈമാനിക+വ്രജം .. 18

വഹ+ദ്വിമാന-സീകാര-മുഷ്ടി+ഗ്രാ+ഹ്യ-ഘന+ധ്വനി .
ഗ്രഹർ+ക്ഷ-ഘന-സ+ഞ്ചേ-രാഥ്.പ്രചല+ദ്വാത-യ+ന്ത്രകം .. 19

നിക-ടാത-പദഗ്.ധാ+ല്പ-സി+ദ്ധ-സി+ദ്ധോ+ജ്ഝിതാ+സ്പദം.
അർകാ+ശ്വ-മുഖ-വാതാസ്ത-ദഗ്ധ-മുഗ്ധ-വിമാനകം .. 20

ലോക-പാലാപ്-സരോ-വൃ+ന്ദ-സ+ഞ്ചാരാ-ചാര-ച+ഞ്ചലം .
ദേ+വ്യ+ന്തഃ(ഫ്)പുരികാ-ദ+ഗ്ധ-ധൂപ-ധൂമാംബു-ദാംബരം .. 21

സ്വ+സ്വർ.ഗാഹൂത-ദേവ+സ്ത്രീ+സ്വാങ്ഗ+വി+ഭ്രഷ്ട+ഭൂഷണം .
സാമാ+ന്യ-സി+ദ്ധ-സങ്ഘോ+ഗ്ര-തേജഃ(ഫ്)പു+ഞ്ജ-തമോ-ബലം .. 22

വലവഥ്.സ+ദ്ധ-സംഘ+ട്ട-ഗമാ-ഗമ-വിഘ+ട്ടിതൈഃ .
ഘനൈഃ(സ്) സാംശുക-പാർ+ശ്വ+സ്ഥ-ഹിമവ+ന്മേരു-മന്ദരം .. 23

കാകോലൂ-കൈർ.ഗൃ+ധ്ര-ഭാസൈ രാശി-ഭൂതൈ+ശ്ചലൈർ.വൃതം .
നൃത്യദ്.ഭിർ.ഡാകിനീ+സങ്ഘൈസ്-തരങ്ഗൈ-രിവ വാരിധിം.. 24

പ്രവൃ+ത്തൈർ-യോഗിനീ-സങ്ഘൈഃ(ശ്)
ശ്വകാ-കോ+ഷ്ട്ര-ഖരാ-നനൈഃ .
നിരർഥം(യ്)യോജന-ശതം(ങ്)ഗത്വാ-ഗച്ഛദ്.ഭിരാ-വൃതം.. 25

*ലോക-പാല-പുരോ+ധ്വാന്ത-ധൂമ-ധൂ.+മ്രേ്ര.+ഭ്ര-മ+ന്ദിരേ .
സി+ദ്ധ-ഗ+ന്ധർവ-മിഥുന+പ്രാരബ്ധ-സുര-തോഥ്.സവം .. 26

സ്വർഗ-ഗീതസ്.തവോ+ന്മ+ത്ത-മദനാ+ക്രാ+ന്ത-മാർഗഗം.
അനാരത-വഹ+ദ്ധിഷ്ണ്യ-ച+ക്ര-ല+ക്ഷിത-പ+ക്ഷകം.. 27

വാത+സ്ക+ന്ധ-നിഖാ-തോ+ന്തർ.വഹ+ത്ത്രി-പഥഗാ-ജലം .
ആ+ശ്ച+ര്യാ-ലോകന+വ്യ+ഗ്ര സ+ഞ്ചര+ത്ത്രി-ദശാർ.ഭകം .. 28

സദേഹ-സ+ഞ്ചര+ദ്വ+ജ്ര-ച+ക്ര-ശൂലാസി-ശ+ക്തി-മത് .
ക്വചി+ന്നിർ.ഭി+ത്തി ഭവനം(ങ്) ഗായ+ന്നാരദ-തുംബുരു .. 29

മേഘ-മാർഗ-മഹാ-മേഘ-മഹാരംഭാ-കുലം(ങ്) ക്വചിത് .
ചി+ത്ര+ന്യസ്ത-സമാ-കാര-മൂക-ക+ല്പാന്ത-വാരിദം .. 30

ഉഥ്.പതഥ്.ക+ജ്ജലാ+ദ്രീ+ന്ദ്ര-സുന്ദരാംഭോധരം(ങ്) ക്വചിത് .
ക്വചിഥ്.കനക-നിഷ്പ+ന്ദ-കാന്ത-താപാ+ന്ത-വാരിദം .. 31

ക്വചിദ്-ദിഗ്ദാ-ഹതാ-പാ+ഢ്യ-മൃ+ഷ്യ-മൂകാം.ബുദാം.ശുകം .
ക്വചി+ന്നി+ഷ്പ-വനാം.ഭോധി-സംരംഭം ശൂന്യതാ-ജലം .. 32

ക്വചി+ദ്വാത-നദീ+പ്രൗഢ-വിമാന-തൃണ-പല്ലവം.
ക്വചി+ച്ചല-ദലി+വ്രാത-പൃഷ്ഠ+ത്വ+ക്കാ+ന്തി-നിർമലം.. 33

ക്വചി+ന്മേരു-നദീ-ക+ല്പ-വാത-ധൂലി-വിധൂ-സരം .
ക്വചി+ദ്വിമാന-ഗീർവാണ+പ്രഭാ-ചി+ത്ര-ബലാങ്ഗ-കം.. 34

ക്വചി+ന്നിരം.ബരോ+ന്നൃ+ത്ത-മാതൃ-മ+ണ്ഡല-മാലിതം .
ക്വചി+ന്നിത്യം(ൻ) നവ+ക്ഷീബ+ക്ഷുബ്ധ-യോഗീ+ശ്വരീ-ഗണം .. 35

ക്വചി+ച്ഛാന്ത-സമാധി+സ്ഥ. വി+ശ്രാ+ന്ത-മുനി-മാലിതം.
സമം(ൻ)ദൂരാ+സ്ത-സംരംഭ-സാധു-ചി+ത്ത-മനോഹരം.. 36

ഗായഥ്.കി+ന്നര-ഗ+ന്ധർവ-സുര+സ്ത്രീ-മണ്ഡലം(ങ്) ക്വചിത് .
ക്വചിഥ്.സ്തബ്ധ-പുരാ-കീർണം വഹഥ്.പുരവരം(ങ്) ക്വചിത് .. 37

ക്വചിദ്-രു+ദ്ര-പുരാ-പൂർണം(ങ്) ക്വചിദ്.ബ്ര+ഹ്മ-മഹാ-പുരമ് .
ക്വചി+ന്മായാ-കൃത-പുരം(ങ്) ക്വചിദാ-ഗാമി-പ+ത്തനം.. 38

ക്വചിദ്.ഭ്രമ+ച്ച+ന്ദ്ര-സരഃ(ഖ്) ക്വചിഥ്.സ്തബ്ധ-മയം-സരഃ .
ക്വചിഥ്.സരഥ്.സി+ദ്ധ-ഗണം(ങ്) ക്വചി-ദി+ന്ദു-കൃതോ-ദയം .. 39

ക്വചിഥ്.സൂ+ര്യോ-ദയ-മയം(ങ്) ക്വചിദ്-രാത്രി-തമോ-മയം.
ക്വചിഥ്.സം(ൻ)ധ്യാംശു-കപിലം(ങ്) ക്വചി+ന്നീഹാര-ധൂസരം .. 40

ക്വചി+ദ്ധിമാ+ഭ്ര-ധവലം(ങ്) ക്വചി+ദ്വർഷഥ്.പയോ-ധരം .
ക്വചിഥ്.സ്ഥല ഇവാകാശ ഏവ വി+ശ്രാ+ന്ത-ലോകപം .. 41

ഊർ.ധ്വാധോ-ഗമന+വ്യ+ഗ്ര-സുരാ-സുര-ഗണം(ങ്)ക്വചിത് .
പൂർവാ-പരോ+ത്തരാ-യാ+മ്യ-ദിക്-സ+ഞ്ചാരാ-കുലം(ങ്)ക്വചിത് .. 42

അപി യോജന-ല+ക്ഷാണി+ക്വചിദ്-ദോഷ്പ്രാപ-ഭൂധരം .
അവി-നാശി-തമഃ(ഫ്)പൂർണം(ൻ)ദൃഷദ്.ഗർഭോ-പമം(ങ്) ക്വചിത് .. 43

അവിനാശി-ബൃഹ+ത്തേജഃ(ഖ്)ക്വചി-ദർകാ-നലോ-പമം .
ഹിമാനീ-ജഠരാ-ശീതം(ങ്)ക്വചി+ച്ച+ന്ദ്രാദി-സദ്മസു .. 44

ക്വചി+ദ്വഹഥ്.പുരോ-വൃത്ത-ക+ല്പ-വൃ+ക്ഷ-ലതാ-വനം .
ക്വചിദ്-ദൈ+ത്യ-ഹതോ+ത്തുങ്ഗ+പ്രപതദ്-ദേവ-പ+ത്തനം .. 45

വൈമാനിക-നിപാതേന വഹി-ലേഖാ+ങ്കിതം(ങ്)ക്വചിത് .
ക്വചിഥ്.കേതു-ശതോഥ്.പാത-മിഥഃ(സ്)സംഘട്ട-പ+ട്ടിതം .. 46

ക്വചി+ച്ഛുഭ+ഗ്രഹ-ഗണ+പ്രഗൃ-ഹീതാ+ഗ്ര്യ-മ+ണ്ഡലം .
ക്വചി+ദ്രാത്രി-തമോ+വ്യാപ്തം(ങ്)ക്വചിദ്-ദിവസ-ഭാസ്വരം.. 47

ക്വചി-ദുദ്.ഗർജ-ദംഭോദം(ങ്)ക്വചി+ന്മൂകാ-മലാംബുദം .
വാതാവ-കീർണ-ശു+ക്ലാ+ഭ്ര-
ഖ+ണ്ഡ-പുഷ്പോ+ത്തരം(ങ്) ക്വചിത് .. 48

ക്വചി-ദ+ത്യ+ന്ത-നിഃ(ശ്)ശൂ+ന്യ-മവ-ദാത-മന+ന്തരം.
ആന+ന്ദ-മൃദു-ശാ-ന്താ+ച്ഛം. ജ്ഞസ്യേവ ഹൃദയം(ൻ) തതം .. 49

ശു+ക്ര-വാഹന-ഭേകൗഘൈഃ(ഖ്)ക്വചിദ്-ഗല-കൃതാ-രവം .
ശൂ+ന്യതാ-വാരി-വലിതം(ങ്)ക്ഷേത്ര-മാകാശ-വാസിനാം .. 50

മയൂര-ഹേമ-ചൂഡാദി-പ+ക്ഷിഭിഃ(ഖ്)ക്വചിദാ-വൃതം .
വി+ദ്യാ-ധരീണാം(ൻ)ദേവീനാം വാഹനൈർ.വിഹിതാ+സ്പദൈഃ .. 51

ക്വചിദ+ഭ്രാന്തരോൻ-നൃത്യദ്.ഗുഹ-മായൂര-മണ്ഡലം .
ക്വചി-ദ+ഗ്നി-ശുകൈഃ(ശ്)ശ്യാമം ശാ+ദ്വ-ലാനാ-മിവ+സ്ഥലം .. 52

ക്വചിഥ്.പ്രേതേശ-മഹിഷ-മഹിമ്നാ വാമ-നാംബുദം .
ക്വചിദ+ശ്വൈസ്-തൃണ+ഗ്രാമ-ശങ്കാ+ഗ്രസ്.താസി-താംബുദം .. 53

ക്വചിദ്-ദേവ-പുര+വ്യാപ്തം(ങ്) ക്വചിദ്-ദൈ+ത്യ-പുരാ+ന്വിതം .
അ+ന്യോ+ന്യാ+പ്രാ+പ്യ-നഗരം(ൻ)നഗ-ര+ന്ധ്ര-കരാ-നിലം .. 54

ക്വചിത്.കുലാ-ചലാ-കാര-നൃ+ത്യദ്-ഭൈരവ-ഭാസുരം .
ക്വചിത്.സ പ+ക്ഷ-ശൈലേ+ന്ദ്ര-സമ-നൃ+ത്യ+ദ്വിനായകം .. 55

ക്വചി+ദ്ധർഘ-രവാ-ത്യൗഘ-പ+ക്ഷ+പ്രോ+ഡ്ഡീന-പർവതം .
ക്വചിദ്.ഗ+ന്ധർവ-നഗര-സുര+സ്ത്രീ-വൃ+ന്ദ-ബ+ന്ധുരം.. 56

ക്വചി+ദ്വഹദ്.ഗിരി+ധ്വസ്ത-വൃ+ക്ഷ-ല+ക്ഷോ+ച്ഛ്രിതാംബുദം .
ക്വചി+ന്മായാ-കൃതാ-കാശ-നലിനീ-ജല-ശീതലം.. 57

ക്വചി-ദി+ന്ദു-കരാ-കൃഷ്ടി-ശീതലാ+ഹ്ലാദ-മാരുതം .
ക്വചി+ത്തപ്താ-നിലാ-ദഗ്ധ+ദ്രുമ-പർവത-വാരിദം .. 58

ക്വചി-ദ+ത്യ+ന്ത-സംശാ+ന്ത-വാതാ-ദേകാ+ന്ത-നിർ+ധ്വനി .
ക്വചിത്.പർവത-തു+ല്യാ+ഭ്ര-ശിഖാ-കൂട-ശതോ-ദയം .. 59

ക്വചിത്.പ്രാവൃഡ്.ഭവോ+ന്മ+ത്ത-ഘനാ+ഭ്ര-രവ-ഘർ.ഘരം .
ക്വചിത്.സുരാ-സുര-ഗണ+പ്രവൃ+ത്ത-രണ-ദുർഗമം .. 60

ക്വചിദ്-വ്യോമാബ്.ജിനീ-ഹംസീ+സ്വനാ-ഹൂതാബ്ജ-വാഹനം .
ക്വചി+ന്മന്ദാ-കിനീ-തീര-നലിനീ-ലുണ്ഠകാ-നിലം .. 61

സ്വശരീ-രേണ ഗങ്ഗാദി-സരിതാം സ+ന്നിധാ-നതഃ .
പ്രോ+ഡ്ഡീന-മത്സ്യ.മകര-കുലീ-രാംബുജ-കൂർമകം .. 62

പാതാല-ഗാർക-ജനിത-ഭൂ-ച്ഛായാ-കാക-ചോപനൈഃ .
ക്വചിത്.ക്വചി+ന്മ+ണ്ഡ-ലേഷു+ഗ്രസ്ത-ച+ന്ദ്രാർക-മണ്ഡലം.. 63

ക്വചിത്.സർഗാ-നിലാ-ധൂത-മായാ-കുസുമ-കാനനം .
പതത്.പുഷ്പ-ഹിമാ-സാര+ത്രസദ്-വൈമാനി-കാങ്ഗനം .. 64

ഉദുംബരോ-ദര-മശക+ക്രമ+ഭ്രമജ്-
ജഗ+ത്ത്രയാ+ന്തര-ഗത-ഭൂത-സംചയം .
വിലങ്ഘ്യ ത+ദ്വര-ലലനേ ഖമു+ച്ചകൈർ
മഹീതലം പുനരപി ഗ+ന്തു-മു+ദ്യതേ .. 65

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീ-വാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ ചതുർ.വിംശഃ(സ്) സർഗഃ ..
ഓം
****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.9.2023